

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-378

3.5.2022

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Helsefagarbeider – dostol - løft av beboer – skifte av grep – skade i arm - arbeidsulykke? – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede skadet armen. Av skademeldingen fremgikk at han "Skulle forflytte en beboer lengre inn på en dostol, da beboer var i ferd med å falle i gulvet. Tok tak med høyre hånd under beboers armhule og venstre hånd under lår. En kollega gjorde det samme på andre siden av beboer. (De) telte til tre og i det den ansatte forflyttet seg" kjente (forsikrede) en voldsom smerte i innsiden av armhulen/albuen". Etter selskapets avslag skrev forsikrede om hendelsen at det "ikke (var) den ansatte som forflyttet seg – det var pasienten som – i det (de) løftet – plutselig beveget seg og var på vei ut av grepet. (...) (Forsikrede) måtte skifte grep for å hindre at pasienten skulle falle i gulvet". Saken reiste spørsmål om hendelsen var å anse som en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysninger om hendelsen og konkluderte med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (helsefagarbeider) skadet armen 18.8.19.

Av akuttnotat fra fastlege 19.8.19 fremgikk:

Yrkesskade. Hendelse på jobb i går. (...) Han skulle bistå i stell i går sammen med annen ansatt. Bruker motsetter seg vanligvis stell, tvangsvedtak på dette. Bruker satt på dostol, var i ferd med å skli av framover, pas. tok da og løftet bruker under arm og sete, stod på venstre side for pasienten. Kjente da det skjedde noe i venstre albue (...)

I melding om yrkesskade eller yrkessykdom påført under arbeid til Nav av 17.10.19 signert av arbeidsgiver fremgikk "Avrevet sene til biceps (4 fester)" og om hendelsen:

Pasient på sykehjemmet holdt på å falle av dostol. To pleiere, (forsikrede) + (kollega) tok tak i pas på hver sin side for å avverge fall. (Forsikrede) kjente straks at noe "røk" i albueleddet. Han oppsøkte legen dagen etterpå og ble sendt på Rtg samme dag.

Av poliklinisk notat 14.11.19 fremgikk:

Pasienten jobber på sykehjem og for ca. 3 måneder siden under stell av pasient, gav venstre albue etter, det vil si eksentrisk kontraksjon under motstand, og han fikk umiddelbart smerter etterpå.

MR etter hvert med subtotal ruptur av distale bicepssene. (...)

Nav godkjente hendelsen som yrkesskade 19.2.20. Om hendelsen var det opplyst:

Det er opplyst at du og en kollega bisto en pasient på toalettet. Pasienten holdt på å falle av dostolen og dere måtte ta tak i pasienten på hver side for å avverge fall. Du kjente at noe røk i venstre albueledd. Lege ble kontaktet dagen etter hendelsen. (...)

Av journalnotat 1.4.20 fremgikk blant annet at forsikrede "har for mye smerter fra denne armen til at han kan gjennomføre vanlig fysisk arbeid som kreves ved jobbing i sykehjem".

Forsikrede ble operert for skaden 15.6.20 og av journalnotat 19.8.20 fremgikk at forsikrede var sykemeldt etter operasjon.

Forsikrede meldte hendelsen til selskapet 23.10.20. Om hendelsesforløpet fremgikk:

Skulle forflytte en beboer lengre inn på en dostol da beboer var i ferd med å falle i gulvet. Tok tak med høyre hånd under beboers armhule og venstre hånd under lår. En kollega gjorde det samme på andre siden av beboer. Vi telte til tre og i det den ansatte forflyttet seg kjente jeg en voldsom smerte i innsiden av armhulen/albuen.

Selskapet avslo krav om utbetaling 26.10.20.

Forsikrede klaget til selskapet 20.11.20. Om hendelsen fremgikk:

Det var ikke den ansatte som forflyttet seg – det var pasienten som – i det vi løftet – plutselig beveget seg og var på vei ut av grepet og jeg måtte skifte grep for å hindre at pasienten skulle falle i gulvet og skade seg. Dette medførte en kortvarig og ekstra stor belastning på min arm og jeg kjente plutselig sterke smerter i armen og skjønte der og da at noe var galt

Selskapet opprettholdt avslaget 8.7.21, men viste til at forsikrede var dekket av kommunal HTA, og at dersom Nav skulle tilkjenne menerstatning eller innvilge uføretrygd med yrkesskadefordeler, kunne forsikrede komme tilbake til selskapet og be om fornyet vurdering.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen er en yrkesskade. Det var en plutselig hendelse utenfor det planlagte løftet. Det var ikke den ansatte som forflyttet seg – det var pasienten som – i løftet- plutselig beveget seg og var på vei ut av grepet. Forsikrede måtte skifte grep for å hindre at pasienten skulle falle i gulvet og skade seg. Dette medførte en kortvarig og ekstra stor belastning på forsikredes arm og forsikrede kjente plutselig sterke smerter i armen og skjønte der og da at noe var galt. Den vanlige arbeidsoppgaven er sammløft med lik vekt for hver kollega, men en brå og uventet bevegelse utført av pasienten medførte ekstraordinær belastning på forsikredes arm. Dette medførte skade i senene til biceps. Det oppstod en situasjon som ga større belastning på forsikredes ene arm enn det som var et planlagt sammløft. Dersom forsikrede ikke plutselig hadde måttet skifte grep, ville pasienten ha falt på gulvet. Operasjonen ble utført i august 2019 og forsikrede har vært sykmeldt i lang tid. For tiden går forsikrede på AAP. Nav har godkjent skaden som yrkesskade. At selskapet viser til at forsikrede er dekket under kommunal HTA, og tilbyr en fornyet vurdering dersom Nav tilkjenner menerstatning eller innvilger uføretrygd, anses som en innrømmelse.

Selskapet har i det vesentlige anført at hendelsen ikke er omfattet av arbeidsulykkebegrepet. Selskapet legger til grunn som sannsynliggjort at forsikrede på jobb 18.8.19, som helsefagarbeider sammen med en kollega skulle forflytte en beboer lengre inn i en dostol, da beboer var i ferd med å falle i gulvet. Forsikrede tok tak med høyre hånd under beboers armhule og venstre hånd under lår. En kollega gjorde det samme på andre siden av beboer. Ved løftet, etter at de telte til tre, kjente forsikrede en voldsom smerte i innsiden av armhulen/albuen. Det skjedde ikke noe plutselig eller uventet i det ytre i forbindelse med løftet. Løftet var planlagt. At en pasient/bruker er urolig og gjør motstand ved løft eller annen berøring er ikke uventet og regnes ikke som en plutselig og uventet ytre hendelse. Det var ifølge den tidsnære dokumentasjonen heller ikke knyttet risikomomenter til eller noe ekstraordinært ved det aktuelle løftet, som ble utført av to kollegaer sammen. Videre må slike løft anses å ligge godt innenfor de normale arbeidsoppgavene til pleiemedarbeidere/helsefagarbeidere. Pasientens vekt var kjent. Opplysningen om at forsikrede måtte skifte grep under løftet tillegges mindre vekt, da den kommer senere. Gitt at denne opplysningen legges til grunn, kan selskapet likevel ikke se at dette endrer vurderingen. Det er vist

til Rt-1998-1565, Rt-2007-882, 2019-993, 2020-335, 2020-764. Selskapets formulering om dekning under kommunal HTA er ment som en opplysning, og ingen innrømmelse av ansvar.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 18.8.19 er å anse som en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er sikker rett at begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3. I denne paragrafens annet ledd defineres dels et markert og dels et avdempet ulykkesbegrep. Vilkåret for det markerte ulykkesbegrepet er at vedkommende utsettes for en plutselig og uventet ytre hending, mens det avdempede ulykkesbegrepet defineres som "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid". Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det innebærer at det er forsikrede som må sannsynliggjøre at hendelsen 18.8.19 er å anse som en arbeidsulykke.

Nemnda ser først på spørsmålet om hendelsen er omfattet av det markerte arbeidsulykkebegrepet. Skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid anses normalt ikke som en arbeidsulykke, jf. Rt-2006-1642. Høyesterett har blant annet i Rt-2009-1485 slått fast at formuleringen "en plutselig eller uventet ytre hending" må tolkes slik at hendelsen må være ulykkesartet. I flere saker har Høyesterett uttalt at det kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en hendelse som omfattes av det markerte ulykkesbegrepet, jf. blant annet Rt-2009-1619, avsnitt 53. Dette innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede er årsaken til den aktuelle skaden.

Forsikrede og en kollega skulle bistå med stell, da en bruker satt på dostol og var i ferd med å skli framover og falle. Forsikrede og kollegaen løftet da brukeren på hver sin side med den følge at forsikrede skadet armen. Forsikrede forklarte til selskapet 23.10.20 at han "skulle forflytte en beboer lengre inn på en dostol da beboer var i ferd med å falle i gulvet. Tok tak med høyre hånd under beboers armhule og venstre hånd under lår. En kollega gjorde det samme på andre siden av beboer. (De) telte til tre og i det den ansatte forflyttet seg" kjente forsikrede en voldsom smerte i innsiden av armhulen/ albuen. Etter selskapets avslag av 26.10.20 skrev forsikrede 20.11.20 at det "ikke var den ansatte som forflyttet seg – det var pasienten som – i det (de) løftet – plutselig beveget seg og var på vei ut av grepet. (Forsikrede) måtte skifte grep for å hindre at pasienten skulle falle i gulvet og skade seg. Dette medførte en kortvarig og ekstra stor belastning på (forsikredes) arm."

Ved vurderingen av hvilket faktum som skal legges til grunn, tillegger nemnda tidsnære bevis størst vekt, jf. blant annet HR-2019-2336 avsnitt 35. Dette gjelder spesielt beskrivelser av fagfolk for å få kartlagt en tilstand, herunder nedtegnelser i legejournaler om funn og symptomer, jf. Rt-1998-1565. Bevis som tilkommer etter at det er oppstått uenighet med selskapet, tillegges mindre vekt. Opplysningen om at beboeren "plutselig beveget seg og var på vei ut av grepet" og at dette førte til at forsikrede måtte skifte grep, fremkom først etter selskapets avslag. Nemnda finner derfor at opplysningen ikke kan tillegges stor vekt. Nemnda legger på denne bakgrunn til grunn for de videre drøftelsene at det forsikrede kjente smerten idet kollegaen forflyttet seg.

Det forhold at forsikredes kollega forflyttet seg etter at de hadde telt til tre, kan ikke anses som uventet. Under slike løft av brukere vil det ofte være nødvendig å justere grepet underveis på grunn av bevegelser eller for å fordele tyngden på en bedre måte. Som nevnt legger ikke nemnda til grunn at brukeren plutselig beveget seg slik at forsikrede måtte endre grep, men det bemerkes likevel at heller ikke dette etter nemndas syn ville innebære noe uventet i situasjonen der

brukeren skulle løftes. Etter en konkret vurdering kan ikke nemnda se at forsikrede ble utsatt for en uventet og plutselig ytre hending, og det markerte ulykkesbegrepet kan derfor ikke få anvendelse.

Spørsmålet blir da om hendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet. I forhold til dette begrepet har Høyesterett lagt til grunn at det ikke stilles krav om noen ytre hendelse når arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er utsatt for en ekstraordinær påkjenning eller belastning. Dette vil da i seg selv utgjøre et tilstrekkelig ulykkesmoment, jf. blant annet Rt-2009-1626 avsnitt 29. I samme avsnitt uttaler Høyesterett at det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammen for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

Nemnda legger til grunn at å bistå med løft av brukere i forbindelse med dobesøk inngår i forsikredes vanlige arbeidsoppgaver som helsefagarbeider. Forsikrede og kollegaen løftet brukeren som satt på dostol og var i ferd med å skli framover og falle. Forsikrede og kollegaen løftet da brukeren på hver sin side med den følge at forsikrede skadet armen. Selv om det er opplyst at brukeren holdt på å falle, kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort at forsikrede hadde en vanskelig arbeidsstilling eller var utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning, da forsikrede fikk smerter i armen. Det er opplyst at forsikrede og kollegaen telte til tre, hvilket underbygger at det var tale om et planlagt løft og at de hadde tid til å områ seg. Det forhold at forsikredes kollega forflyttet seg, slik at vekten ikke var jevnt fordelt mellom dem, er ikke tilstrekkelig til å bringe tilfellet inn under det avdempede ulykkesbegrepet. Det er heller ikke det forhold at forsikrede måtte bytte grep. Nemnda kan etter dette ikke se at løftet ble foretatt under slike forhold at det var en påkjenning eller belastning som var usedvanlig i forhold til forsikredes ordinære arbeid og det avdempede ulykkesbegrepet får da ikke anvendelse. Forsikrede har anført at den vanlige arbeidsoppgaven er samløft med lik vekt for hver kollega, men at det i dette tilfellet oppstod en ekstraordinær belastning på forsikredes arm på grunn av en brå og uventet bevegelse fra pasienten. Nemnda legger som nevnt ikke til grunn at pasienten utførte en brå og uventet bevegelse.

På bakgrunn av ovennevnte finner nemnda at den aktuelle hendelse ikke anses som en arbeidsulykke, verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a jf. ftrl. § 13-3 annet ledd.

Selskapet har vist til at forsikrede er dekket under kommunal HTA, og tilbudt en fornyet vurdering dersom Nav tilkjenner menerstatning eller innvilger uføretrygd. Dette anser forsikrede som en innrømmelse av ansvar. Nemnda bemerker at selskapet ikke er bundet av Navs vurderinger i saken, dette følger av fast nemndspraksis. Det er derimot en konsekvens av tariffavtalen at forsikrede kan ha rett til en utbetaling dersom Nav innvilger uførepensjon med yrkesskadefordeler eller menerstatning. Nemnda bemerker at dette ikke kan forstås som en innrømmelse av ansvar under yrkesskadeforsikringsloven.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).